

53. Teden slovenske drame

NATEČAJ ZA NAGRADO SLAVKA GRUMA

NOMINIRANO BESEDILO

Obrazložitev strokovne žirije

Matjaž Zupančič: *Te igre bo konec*

Te igre bo konec je groteskna igra o sodobnem času in njegovih dilemah, zapisana v prepoznavnem Zupančičevem slogu, ki bralke in bralce potegne v dogajanje s prvo repliko enega od junakov sodobnikov, Krištofa: »To ni res!« In res se, ko prebiramo natančno strukturirano igro, ves čas pojavlja v naših glavah junakova replika v več parafrazah od »Pa saj to ne more biti res« do »Ja, res je prav tako, kot se zdi, da ne bi smelo biti res«. Tudi tokrat so Zupančičevi junaki tisti, ki bi jih lahko po nekaterih lastnostih brez težav razpoznali med nami, po drugi strani pa so že nekje onkraj. V nekem že skorajda postkatastrofičnem času, ki se vztrajno napoveduje med igro in v bralkah in bralcih spodbuja navezave na groteskno irealne, hkrati pa še kako realne dogodke pandemijskih zadnjih let in novega tisočletja, ki je vse od svojih začetkov iz tira.

Dogajanje je postavljeno v nekoliko strniševsko krčmo, ki ni na Barju, ampak je tudi precej metafizična, s točajko, zloveščo tišino zunaj in nekaj gosti, najprej stalnih, potem občasnih, a usodnih, na koncu tudi Psihiatrom in Smrtjo. Čeprav imajo vsi konkretna in res nekoliko nenavadna, groteskno-smešna in hkrati malo grozljiva imena, Marija Menza, Krištof Dolenc, Anos Drei, Strultz Čibutkin, ki nas napeljujejo na različne dramske, literarne in filmske reference, so ti liki tudi precej absurdni ali kar absurdistični v smislu dobrega starega Daniila Harmsa. In dogajanje, ki je sprva čisto običajno in skorajda dolgočasno, se hitro dramatizira in postane negotovo, tako kot prihodnost vseh junakov, ki jim grozi kataklizma, konec sveta v Rajskem vrtu precej nerajske krčme v (kot se zdi) precej nerajskem mestu. Ko se vse niti dodobra premešajo, skupaj z enim od junakov ugotovimo, da nam ni pomoči, v jutranji zarji se kot v starih hrastoveljskih freskah začne ples smrti, ki oznani konec igre, hkrati pa začetek razmišljanja bralcev in gledalcev, ki morajo sami izumiti konec. Zupančič se tudi tokrat izkaže kot mojster detajla in gradnje prizorov, vpelje lastno različico potujevanja (Šklovski) ali potujitvenega efekta (Brecht) ter bralca opozarja, da to, kar bere ali gleda, ni več zgolj in samo realistični dialog s strukturo absolutne drame, temveč neprekinjen proces dekonstrukcije pomenov in pomenjanja.

Sledi ODLOMEK IZ BESEDILA.

TE IGRE BO KONEC

Učni komad

Matjaž Zupančič

Liki:

MARIJA MENZA

KRIŠTOF DOLENC

JAKOB POGLAJEN

DOROTEJA TEJA

ANOS DREI

STRULTZ ČIBUTKIN

PSIHIATER

SMRT

(Star točilni pult in nekaj stolov v prostoru, kamor se od nekje pride in se lahko nekam gre. Zunaj zlovešča tišina, notri dva gosta in točajka.)

KRIŠTOF: To ni res!

JAKOB: Je.

KRIŠTOF: Kaj pa če ni?

JAKOB: Konec je.

KRIŠTOF: Ne. Ne!

JAKOB: Ja.

KRIŠTOF: Ne!!

JAKOB: Če ti rečem.

KRIŠTOF: Slišim, kaj mi govoriš.

JAKOB: Zadel nas bo.

KRIŠTOF: A mi dovoliš, da ne verjamem? Da še ne verjamem? A mi dovoliš?

JAKOB: Tvoja stvar, v kaj verjameš.

KRIŠTOF: S tabo se pogovarjam!

JAKOB: Verjemi, kar hočeš.

KRIŠTOF: Kako si lahko tako prepričan?

JAKOB: Ker sem. *(Tišina.)* Pa tudi časopisi, splet ... vsak dan imaš na vseh kanalih.

KRIŠTOF: Ti si vrgel televizijo skozi okno, ker vsi samo lažejo!

MENZA: A je nisi šel potem pobrat, Jakob?

JAKOB: Počakaj, Menza. Z njim se pogovarjam.

KRIŠTOF: Z obema se pogovarjaš ... a si jo šel res pobrat?

JAKOB: Dobro, kaj mi hočeš povedati, Krištof Dolenc?

KRIŠTOF: A si kdaj pomislil ... samo za trenutek pomislil ... da si je mogoče celo stvar nekdo izmislil?

MENZA: Zakaj?

KRIŠTOF: Nekdo lansiral ...

JAKOB: Ja, zakaj bi to naredil?

KRIŠTOF: Kaj vem zakaj. Da povzroči paniko. Evo. Recimo.

MENZA: Kaj imaš od tega, če so ljudje panični?

KRIŠTOF: To, da se jim potem kaj boljše prodaja! Jasno.

MENZA: Recimo?

KRIŠTOF: Recimo gas maske ... zasebne bunkerje, takšne podzemne ... kakšne parcele daleč stran od morja, zgornje štuke nebotičnikov, če rukne cunami, kaj jaz vem ... Verjamem, da nekdo služi. Da si je nekdo izmislil.

MENZA: To je možno.

JAKOB: Neumnost.

MENZA: Ali pa si je izmislil samo zato, ker ima vsega zadosti. In želi isto kot Jakob.

KRIŠTOF: Želi kaj?

MENZA: Da bo konec sveta.

JAKOB: Kaj imam jaz s tem?

KRIŠTOF: Menza ima prav. Točno tako izgledaš!

JAKOB: Sveta je že itak konec. Je že šel čez točko brez povratka. O čem govorita?

KRIŠTOF: Ne pogovarjamo se o tem. Govorimo o ...

JAKOB: Led se topi, zemlja se segreva ...

KRIŠTOF: Govorimo o meteorju ...

JAKOB: Kmalu bo vse puščava. Ali pa turška savna ...

KRIŠTOF: To bo enkrat ... potem!

JAKOB: Malo prej ali malo kasneje, v čem je razlika?

KRIŠTOF: Govorim o tem, kaj nas čaka zdaj! Ker če je to res, potem ni več časa. Nobenega časa!

JAKOB: Nekaj ga je še.

KRIŠTOF: Koliko?

JAKOB: Ni važno. Ne ravno veliko ...

KRIŠTOF: Ni važno?! Ni važno, koliko časa bom še živ?

MENZA: A zdaj mogoče veš?

KRIŠTOF: (*Menzi.*) S kom si ti? Z mano ali z njim?

MENZA: Razmišljam o življenju ...

JAKOB: Vsaj eno leto imaš še.

KRIŠTOF: Hvala, Jakob Poglajen. Kako si pa to tako natančno izračunal? Ob tej uri?

MENZA: Če se povsod govori o tem, je najbrž res. A mogoče ni?

KRIŠTOF: Ampak ne govorijo vsi isto!

JAKOB: Nočejo vsi vsega povedat ...

MENZA: Ali pa ne znajo ...

JAKOB: Ali pa ne smejo ...

KRIŠTOF: Čakajta. Zakaj pa ne? Če recimo gledam dva programa: zakaj ne morem na obeh slišat isto?

JAKOB: Zato pa sta dva.

MENZA: Mogoče imajo na vsakem svoje mnenje?

KRIŠTOF: Ne moreš imet svojega mnenja o taki zadevi, Menza! A bo konec, ali pa ne bo!

MENZA: Tudi o zgodovini ima vsak svoje mnenje ...

KRIŠTOF: Zato, ker sploh ni več zgodovine. So samo še mnenjske oddaje. Pika.

(Tišina.)

MENZA: Vseeno pa ... Eni pravijo, da obstaja možnost. Da nas bo zgrešil. Oprosti, Jakob. To sem slišala.

KRIŠTOF: Bravo Menza. Žarek upanja v tej Poglajenovi temi.

JAKOB: Kje si pa to slišala?

MENZA: Če meni kakšna stvar ni všeč, je ne vržem skozi okno.

JAKOB: Ne bo nas zgrešil. Vse zastonj.

KRIŠTOF: Pa kako ti to vse veš?! A imaš doma teleskop?

JAKOB: Nimam.

KRIŠTOF: No vidiš. V bistvu ... ne vidiš.

MENZA: Brala sem, da je v krizi.

KRIŠTOF: A teleskop?

MENZA: Ja. Trenutno ne dela ... Tisti največji, ki leta okrog zemlje ...

KRIŠTOF: A se je pokvaril?

MENZA: Nekaj je narobe. Kot da se na znajde ... v času in prostoru. Ena motnja. Tehnična.

KRIŠTOF: No, evo.

JAKOB: Čas in prostor je vse, kar ima, on se pa ne znajde v tem?

KRIŠTOF: Tako kot ti, Jakob Poglajen!

JAKOB: Konec je. Drvi sem dol, Krištof Dolenc. Leti naravnost proti nam. Vse je jasno. Sprijaznita se s tem.

MENZA: Čakaj, Jakob. Ne mene mešat zraven. Meni ni vse jasno. Niti slučajno. A boš še enega?

JAKOB: Bom.

MENZA: Pa ti, Krištof?

KRIŠTOF: Ni mi do tega, da bi bil zadet!

JAKOB: Petek zvečer je.

KRIŠTOF: Govorim o meteorju! (*Menzi.*) A lahko ti nekaj rečeš? Z njim se ne da pogovarjat.

MENZA: Kaj pa naj rečem?

KRIŠTOF: Karkoli!

MENZA: A je velik?

JAKOB: Ogromen ... orjaški ... pravi asteroid ...

KRIŠTOF: Spet pretirava! Kar na pamet!

JAKOB: Neprimerno večji od tistega, ki je pobil dinosavre!

MENZA: A potem res ni nobene možnosti?

JAKOB: Točno to! Noben nima možnosti, da preživi.

(*Tišina.*)

MENZA: Ampak mi vseeno nismo dinosavri.

JAKOB: Seveda smo. Na neki ravni ... smo.

MENZA: Govoriš v svojem imenu?

KRIŠTOF: Ne, prav ima. Tudi ti si majhen dinosaver, Menza. Oprosti.

MENZA: A me žališ, Krištof Dolenc?

JAKOB: Ne, zapeljuje te. Samo on ne zna drugače. Zato je vse življenje sam.

KRIŠTOF: Ne mešaj se. Menza, samo pomagat ti hočem. Čas te je povozil. Mlada si še!

MENZA: Kaj pesniš?

KRIŠTOF: Poglej samo ta tvoj ... ta tvoj ... kako bi temu rekel ... lokalček?

MENZA: Kaj je narobe z njim?

KRIŠTOF: A sploh kdo zaide sem not?

MENZA: Redne stranke.

JAKOB: Polovica jih je že tukaj ...

KRIŠTOF: Ta krčma ni iz tega stoletja. Samo čakam, da vstopi kakšen vitez ... kakšen Don Kihot ...

MENZA: A si zloben?

KRIŠTOF: Ali pa ena mlada komsomolka, da se malo spočije od blatnega kolovoza ...

MENZA: (*Jakobu.*) On je zloben.

KRIŠTOF: Ali pa kakšen birič, ki mu je lopov pobegnil z vislic ... da se oba malo odžejata ...

MENZA: Zelo si duhovit. Če te vse tako moti, kaj potem delaš tukaj vsak večer?

KRIŠTOF: Človek se navadi ... Oprosti, nisem tako mislil. Lahko bi se pogovorila ... Če hočeš na primer kaj spremenit, lahko pomagam ...

JAKOB: Nehajta se truditi. Nima smisla. Zdaj smo v situaciji, ko je ratalo vse predpotopno. (*Tišina.*) Ker se bo kmalu vse potopilo, kaj me gledata?

KRIŠTOF: To se bo v vsakem primeru! Saj to veš, ali ne?! Zemlja se sesuva, nobeden nič ne naredi, še malo pa se bo postavila na glavo ... Nobeden ne rabi meteorja!

JAKOB: Res je. Meteor je samo šus v glavo.

KRIŠTOF: Kaj je?

JAKOB: Milostni strel. A razumeš? Da se živali ne matrajo. Z nami v red. O tem ti govorim.

MENZA: Ne, čakajta. Še prej dajmo nekaj razčistit. Kaj mu manjka?

KRIŠTOF: Komu?

MENZA: Recimo ... temu točilnemu pultu?

KRIŠTOF: Menza, vse je v redu, samo življenje gre naprej ...

JAKOB: Nič več.

KRIŠTOF: Z njo se pogovarjam! Skratka ... življenje gre naprej ...

MENZA: Samo ti kar naprej visiš tukaj.

JAKOB: Ima svoj razlog, a ne veš tega?

KRIŠTOF: Vse se spreminja. Samo tebe vse zgreši!

MENZA: Dobro, potem me bo pa še ta reč, ki frči sem dol! Se nimam kaj sekirat, a ne?

JAKOB: Na to se pa ne zanašat.

KRIŠTOF: Ne, čakaj. Prav ima. To bi bilo pa res najbolj idiotsko. Si predstavljaš? Vse v življenju gre mimo tebe, nobena sreča te ne najde, vse te zgreši, na koncu ti pa pade direkt na glavo en zblojen meteor? V celem vesolju zadene ravno tebe? Mislim, če to življenje ni ena čudna loterija ...

JAKOB: Bolj traparija.

(Tišina.)

MENZA: Kje je bil pa do zdaj? Hočem reči ... od kod se je kar naenkrat vzel?

JAKOB: Ne vem ... Najbrž ni bil daleč, ampak zdaj se je pa strgal s ketne ...

KRIŠTOF: To je ena pasja logika!

JAKOB: Govorim o protoplanetnem disku ... govorim o eksploziji, o verižni reakciji

MENZA: Dobro, dobro, koliko časa je še na voljo?

KRIŠTOF: Ne moreta se kar sprijaznit s tem!

MENZA: Saj jaz se nisem, on se je ...

JAKOB: Kaj pa lahko narediš? Sediš in čakaš, da bo čim prej konec.

KRIŠTOF: Prasec bo zgorel, preden trešči na zemljo.

JAKOB: Nemogoče. Je prevelik.

KRIŠTOF: Razstrelili ga bodo. Obstajajo take rakete, a jih nimajo?

JAKOB: Pozabi. Same fantazije.

MENZA: Kaj pa Kitajci? A mislita, da bodo kar tiho?

KRIŠTOF: Kaj pa lahko rečejo?

JAKOB: Ja, kaj lahko reče Kitajec, če ga zadane meteor?

KRIŠTOF: Nima kaj reči ...

JAKOB: Če Kitajca zadane meteor, je lahko samo tiho.

(Tišina.)

JAKOB: Če zaprem oči, vidim en orjaški krater ... ne krater, luknjo ... planet, ki se je spremenil v krvav poročni prstan ...

KRIŠTOF: A lahko nehaš?

JAKOB: Verižne eksplozije ... naslednja bo na naši zvezdi ...

KRIŠTOF: Čakaj malo. Zdaj te imam pa res zadosti. Jebenti da ti prav hočeš, da nas zadene!

JAKOB: Eni si to zaslužijo ...

KRIŠTOF: O čem govori?

MENZA: Magda ga je pustila.

KRIŠTOF: A ja? S kom?

MENZA: Kar z enim. A ne veš?

KRIŠTOF: Nisem vedel. A res? Kdaj?

JAKOB: Kaj te briga.

KRIŠTOF: Zdaj razumem. Ti si prizadet.

JAKOB: In kaj bo imela zdaj od tega? Oba bo speštalo. Kot če bi slon stopil na dva ščurka.
Bog obstaja!

MENZA: Hočeš reči, meteor ...

JAKOB: To je zame isto.

KRIŠTOF: Ampak bo tudi tebe zraven!

JAKOB: Pa kaj potem?

KRIŠTOF: A si ti normalen?

JAKOB: Kako pa zgledam?

KRIŠTOF: Ne zgledaš mi normalen.

JAKOB: Potem pa nisem.

MENZA: Mogoče bo pa zdaj prišla nazaj, Jakob? Za eno leto se ji skoraj ne splača odselit ...

JAKOB: Tudi slučajno je nočem več videt. Si pa lahko predstavljam, kako oba eksplodirata.

MENZA: Včasih se paše maščevat ...

KRIŠTOF: Ne moreš biti tako užaljen, da ti postane vseeno za vse ... še za samega sebe ...

JAKOB: Užaljen? A si rekel užaljen?!

KRIŠTOF: Mislim, prizadet ...

JAKOB: Meni je postalo vseeno za vse. Verjamem pa v eno sliko ...

KRIŠTOF: Kakšno sliko?

JAKOB: Živim za to sliko ... A vama povem? A res hočeta slišat?

MENZA: Povej, Jakob.

JAKOB: Meteor pade na zemljo. Pade na eno morsko obalo. Nekam blizu, kjer sta zdaj ona
dva ... ona in njen novi ... ta ...

KRIŠTOF: Sta tam, a ne? Kar spucaj se ...

JAKOB: Magda ... in ta njen ... ta ...

KRIŠTOF: Ta prasec, s katerim te je pustila ...

JAKOB: Sta na tej obali ... in se ... se ...

KRIŠTOF: Ni važno, predstavljam si kaj počneta, ne rabiš razlagat ...

JAKOB: Kaj si predstavljaš? Od kje si predstavljaš?

KRIŠTOF: Ne bit zdaj ljubosumen name! Jaz samo poslušam. Da se lahko ti spucaš. Povej naprej. A pade meteor direkt nanju?

JAKOB: Ne, malo stran, da ju ne pobere takoj ... počasi ju zalije vročina in vse tisto sevanje in sranje. In začneta počasi razpadat, košček za koščkom ... In zadnja stvar, ki jo vidi Magda ... med tem ko razpada, a veš ... noge, joški, rit ... dobro, te itak nikoli ni imela ... Zadnja stvar, ki jo vidi, sem jaz, ki sedim z eno čudovito žensko v naročju ...

KRIŠTOF: Kje sta pa vidva?

JAKOB: Na morju. V eni podmornici ...

KRIŠTOF: Podmornici?! Kako te pa potem vidi?

JAKOB: Podmornica ima taka velika okna ...

KRIŠTOF: Aja ...

JAKOB: In ona me objame in mi reče: »Ti si ljubezen mojega življenja. In zmeraj boš«. In jaz vem, da resno misli.

(Tišina.)

MENZA: Lepo je to rekla ...

KRIŠTOF: Tudi če ni res ...

JAKOB: Kako ni res? Res je!

MENZA: Dobro, povej naprej.

JAKOB: In Magda naju pogleda ...

KRIŠTOF: Kako jo je pa slišala? Mislim, če sta vidva v podmornici?

JAKOB: Moja nova ljubezen tako široko odpre usta, ko nekaj reče, da se lahko od daleč vidi, kaj govori ... Ne me spraševati neumnosti!

KRIŠTOF: Dobro, dobro. To je možno ... in potem?

JAKOB: Potem jo jaz objamem in poljubim ... prav zalizeva se ... če razumeta, kaj hočem povedat ... z žensko, ki mi sedi v naročju ... In to je bil tak dolg poljub ... najlepši, ne pretiravam ... ampak ne zaprem oči ... gledam, kaj se dogaja na plaži ... Tip, ki še zmeraj leži na Magdi, je že čisto razpadel ...

KRIŠTOF: A ne more več dol z nje?

JAKOB: O tem govorim ... Tako je že razpadel, da se sploh ne more več premikat ... Jaz sem na varnem v podmornici z žensko, ki me ljubi ... dve čudoviti dojki, dve krasni skulpturi kot iz elitne galerije na Manhattnu držim v rokah ... res ne pretiravam ... Magda je pa tam zunaj z eno gnilo faco na sebi, ki zraven še razpada ...

MAZDA: Jakob, a si v redu?

JAKOB: Pogledava se naravnost v oči ... še zadnjič ... Z mojo Magdo ... z mojo bivšo ... ker samo oči ima še na obrazu, tako na široko so odprte, vse drugo ji že razpada ... in mi hoče, a veš ... hoče mi nekaj povedat s temi očmi, matra se ko bizon, jaz se pa samo nasmehnem in cak! - potegnem roleta čez šajbo in jo skenslam za zmeraj!

Tišina.

MENZA: Madona, ti si jo imel res rad.

KRIŠTOF: On je res prizadet.

MENZA: Včasih se paše maščevat ... jaz se ne znam ...

JAKOB: To je ta slika.

KRIŠTOF: Zdaj razumem. Zato hočeš, da pade meteor.

JAKOB: Ja.

KRIŠTOF: Lepo, da priznaš. Ampak ti te slike ne boš videl. A veš to?

JAKOB: Slika bo nekje ostala.

KRIŠTOF: Tudi, če nobene galerije ne bo več?

JAKOB: Tudi.

KRIŠTOF: Kje bo pa potem visela?

JAKOB: V moji glavi.

KRIŠTOF: Ki je tudi ne bo več?

JAKOB: Verjemi, kar hočeš.

KRIŠTOF: Hvala za odgovor.

(Tišina.)

MENZA: Vidva se ne znata pogovarjat.

JAKOB: Zakaj ne?

MENZA: Kjer koli začneta, na koncu butneta ob zid.

KRIŠTOF: Misliš ob meteor?

MENZA: A ima že kakšno ime?

KRIŠTOF: Nisem slišal. Čeprav že vsaki nevihti dajo ime.

MENZA: Še preden sploh nastane.

KRIŠTOF: Če nimaš imena, ne obstajaš. Kaj lahko sklepamo iz tega?

JAKOB: Nič posebnega. Nočejo dati ime nečemu, kar bo uničilo in pobilo vse.

MENZA: Zakaj pa ne?

JAKOB: Ker nima smisla, Menza. Kdo si ga bo potem zapomnil?

MENZA: Jakob, ti v nobeni stvari ne vidiš več smisla.

KRIŠTOF: Kot da ga je kdaj videl. Razen v Magdi ...

JAKOB: Kakšno ime bi mu pa ti dala?

MENZA: Ne vem. Nekaj aristokratskega ... slišim žensko ime ... ne vem še, bom razmislila ...

KRIŠTOF: To sploh ni več važno!

MENZA: Zakaj ne? Če najdem eno lepo ime?

KRIŠTOF: Dobro, če boš zato srečna ...

JAKOB: O čem se vidva pogovarjata?

KRIŠTOF: O sreči ...

JAKOB: Sreča ne obstaja.

MENZA: Sreča *zmeraj* obstaja. Samo ...

KRIŠTOF: Samo kaj?

MENZA: Ne moreš si zadat domačo nalogo, da boš srečen.

KRIŠTOF: Kaj hočeš povedat?

MENZA: To, da sreča pride zraven ...

JAKOB: Zraven česa?

MENZA: Pač zraven ... nečesa.

JAKOB: Ali pa ne pride.

KRIŠTOF: Ja, moraš imeti malo sreče ...

(Vstopi Doroteja Teja.)

DOROTEJA: Dober večer.

JAKOB: Dober večer.

KRIŠTOF: Dober večer.

(Doroteja sede.)

MENZA: Dober večer. Lahko kaj ponudim?

DOROTEJA: Hvala. Zaenkrat bi samo malo posedela. Če lahko.

MENZA: Ni panike.

(Tišina.)

JAKOB: Imate kakšen problem, gospa?

KRIŠTOF: Kdo ga pa nima? Mislim, razen tebe, Jakob Poglajen ...

DOROTEJA: Ni važno. Ne želim se izpostavljat posmehu.

MENZA: Prosim, če ne rineta v moje goste.

KRIŠTOF: Saj ni še nič naročila.

MENZA: Ne silita v neznanko.

KRIŠTOF: Seveda ne. Zakaj bi? Bo že sama povedala.

MENZA: Ne bodi ciničen.

KRIŠTOF: Tukaj se vsak spove, a se mogoče ne?

MENZA: Kaj hočeš od mene, Krištof Dolenc?

JAKOB: Hoče se poročiti s tabo. A ne vidiš, da te že ves večer osvaja?

MENZA: Ne, ne vidim. A da me?

JAKOB: Ja. Samo on ne zna drugače, kot da se krega. To imajo v družini.

MENZA: Potem osvaja tudi tebe, ne samo mene.

KRIŠTOF: Ne se kregat. Ker na koncu sta mi oba všeč.

JAKOB: Ja, samo za konec gre.

DOROTEJA: *(Izbruhne.)* Ne vem več, kaj naj naredim. Ne vem!

Tišina.

KRIŠTOF: Nobeden ne ve, gospa. Ozrite se v nebo. Ta trenutek noben nima pojma, kaj ga čaka. Niste sami, če vas to pomirja.

DOROTEJA: Ne razumete. Ne govorim o tem ...

KRIŠTOF: Vsi govorijo o tem.

DOROTEJA: Čeprav se mi zdi, da je povezano ...

JAKOB: Seveda je. Zagotovo je.

DOROTEJA: Za intimno stvar gre.

JAKOB: Ni problema. Eno leto časa je še, lahko se pogovarjamo o marsičem ...

KRIŠTOF: A lahko nehaš s tem svojim striženjem časa?

DOROTEJA: Za minute gre. Vem, da me že išče ... in vem, da bo kmalu tukaj.

KRIŠTOF: Kdo?

DOROTEJA: Moj mož.

KRIŠTOF: Aha ... Zakaj vas pa išče?

DOROTEJA: Da bi me našel.

(Tišina.)

KRIŠTOF: Aha ... No, to se pa ni za bati. Sem redko kdo zaide.

MENZA: *(Krištofu.)* Si hotel s tem kaj povedat?

KRIŠTOF: Poskušam jo pomirit ...

JAKOB: Pobegnili ste od moža. A je nasilen z vami?

DOROTEJA: Ne.

JAKOB: Aha ... Torej ni nasilen.

DOROTEJA: Ne ... In ja.

KRIŠTOF: Ja ali ne?

JAKOB: Poenostavljaš, Krištof Dolenc. Ti misliš, da je vse črno ali belo ...

KRIŠTOF: Pri tebi je vse črno, če mene vprašaš ...

JAKOB: Tako se počutim. A se lahko?

DOROTEJA: Boste zadržali zase? Ne boste govorili okoli?

JAKOB: Mi smo grobnica skrivnosti.

KRIŠTOF: Mi samo izmenjamo mnenja, ampak jih nikjer ne objavimo ...

JAKOB: Povejte. Kaj pa hoče od vas?

DOROTEJA: Hoče spolno občevati z mano.

(Tišina.)

KRIŠTOF: Aha. A vaš mož?

DOROTEJA: Ja.

KRIŠTOF: Zanimivo. A kar ... z vami?

DOROTEJA: Ja, z mano. (*Tišina.*) A je kaj narobe s tem?

KRIŠTOF: Ne, seveda ne.

JAKOB: Seveda ne, če je pa vaš ...

DOROTEJA: A ste hoteli reči, da nisem več privlačna?

KRIŠTOF: Jasno da ste, sploh od daleč ...

DOROTEJA: Da nisem več lepa?

JAKOB: Nič od tega noče reči moj prijatelj! Gospod samo ne razume, v čem je problem! V čem je problem, če hoče mož spati s svojo ženo? A je tako, Krištof?

KRIŠTOF: Bereš moje misli, Jakob.

DOROTEJA: Ne razumete. To je težko razložiti. Mogoče bi vseeno nekaj spila ...

MENZA: Zato smo tukaj. Kaj pa bi?

DOROTEJA: Rabim nekaj močnega ...

KRIŠTOF: Med tem pa razvijajte misel naprej ...

DOROTEJA: (*Obupano.*) Problem je v tem, da on hoče zdaj kar naprej! Izgubil je vso razsodnost, odkar je slišal, da se nam bliža meteor!

JAKOB: To so ti nebesni pojavi, vplivajo na psiho ...

KRIŠTOF: Na libido ...

JAKOB: A prej je bilo drugače?

DOROTEJA: Prej je bil normalen. Ali pa mogoče jaz nisem bila ...

JAKOB: Vprašanje, kaj je normalno.

DOROTEJA: Ampak od kar je zvedel, da se bliža vesoljni potop ...

KRIŠTOF: Še zmeraj obstaja možnost, da preživimo ...

JAKOB: Počakaj, da pove do konca! In ne zbujat lažnih upov človeku, ki hoče do ene resnice o sebi!

KRIŠTOF: A ti si svojo že našel?

DOROTEJA: Od kar je slišal za meteor, se mu je čisto zmešalo. Samo še pred televizijo sedi in gleda poročila ...

KRIŠTOF: Dobro, to počnejo zdaj vsi ... razen nas tukaj ...

DOROTEJA: Zato sem zbežala sem ... Včasih za nekaj minut zleze na en hrib in gleda nekam gor v zrak ...

JAKOB: Razumljivo, človek ne more skoz sedet pred televizorjem, ni zdravo ...

DOROTEJA: Vidi pa itak nič ... s tisto svojo dioptrijo ...

KRIŠTOF: Vsi na tem svetu smo slepi, imamo pa svoje mnenje.

JAKOB: Ampak kje je potem problem, gospa?

DOROTEJA: Problem je v tem, da hoče takoj ... oprostite, če se ponavljam ... spolno občevati, čim je konec poročil! Sploh, če sem kje v bližini ... Potem pa spet nazaj pred ekran ... in potem spet išče mene ... in tako naprej ...

JAKOB: Če bi to vedel, ne bi vrgel televizije skozi okno ...

KRIŠTOF: Ja, mogoče bi tvoja zveza preživela ...

MENZA: A se lahko prosim dostojno obnašata? Gospa ima težave! Intimne težave.

DOROTEJA: (*Menzi.*) Zelo ste ljubeznivi. Vem, da se izpostavljam posmehu. Nič hudega. Sama sem kriva. Samo ... kaj naj naredim?

JAKOB: Se opravičujem v imenu obeh. Imam nasvet. Resen nasvet. Pojdite kdaj z njim skupaj na hrib ...

DOROTEJA: A se hecate?

JAKOB: Poslušajte me do konca. Na hribu sedita eden zraven drugega, primita se za roke in se pogovarjata o odnosu ...

DOROTEJA: A o spolnem?

JAKOB: Ne, ne. Ni vse samo v tem. Pogovarjajte se o skupnih interesih, o toplini, ki jo čutita drug do drugega ... kot dve osamljeni človeški bitji na planetu, ki bo kmalu izginil ...

KRIŠTOF: Spet pretiravaš ...

DOROTEJA: Kakšna toplota? To je ena sama bolečina!

JAKOB: Poglejte ga globoko v oči, poiščite stik z njim ...

DOROTEJA: V teh očeh ja taka potreba, taka žalost, taka boleča pohota ...

JAKOB: Premagajte ta občutek, stopita korak naprej v svoji zvezi ...

DOROTEJA: Kako naj hodim, če imam noge že narazen ...

JAKOB: Preden pride do tega. Morate se potruditi. Ni vse samo on kriv.

DOROTEJA: Ne me tolažit. Bojim se, da je vse zastoj.

MENZA: Nočemo vas tolažit, ampak enkrat ga bo minilo. Še vsakega je. Brez skrbi. Gospa ... gospa..?

DOROTEJA: Doroteja. Pišem se Teja. To povem, ker ljudje včasih ne vejo, kaj je v tej besedni zvezi ime in kaj priimek.

JAKOB: Če ne prej, ga bo minilo čez eno leto, gospa Doroteja.

KRIŠTOF: Ti že spet nekaj ...

DOROTEJA: Ampak jaz ne zdržim več niti en dan!

JAKOB: Kako je čas relativen, a ne?

KRIŠTOF: Moj *bivši* prijatelj ima prav. Poskušajte tudi vi malo razumet svojega moža. Mogoče lahko problem rešita skupaj ...

DOROTEJA: Jaz ga nočem reševati skupaj z njim! Ker ga zmeraj rešujemo na en način!

KRIŠTOF: Mogoče hoče vaš mož nadoknaditi vse za nazaj.

JAKOB: Pa za naprej ...

MENZA: Kaj zdaj govorita, ženska ni kamela!

JAKOB: Če dobro pomislim, ji je bila Magda kar podobna. Če je imela visoke petke, je hodila točno tako. Kot kamela ...

MENZA: Daj pozabi jo že enkrat, Jakob!

JAKOB: Magdo sem že. Kamele pa ne morem!

MENZA: (*Doroteji.*) Zakaj pa ne rečete ne? Mislim ... kadar vam ni do tega ...

DOROTEJA: To je težko razložiti ...

KRIŠTOF: Ko si enkrat poročen, težko rečeš ne.

MENZA: A mi groziš?

KRIŠTOF: Poročen biti ... to je lahko čisto v redu. Tudi če včasih težko rečeš ne.

MENZA: Zakaj pa?

KRIŠTOF: Ker lahko potem enkrat drugič z veseljem rečeš ja. Mislim, ko ti zapaše. Če si sam, pa kar naprej nekaj iščeš, nekaj gledaš, nič ne najdeš ...

JAKOB: Jaz bom ženske gledal samo še s podmornice. Sploh tiste, ki ne znajo plavat!

MENZA: Ti rabiš strokovno pomoč, Jakob Poglajen.

DOROTEJA: Pravim, da je to težko razložiti ... Lahko bi rekla ne. Ne gre za to. Moj mož ni nasilen človek ... nočem biti krivična. Ampak ko me pogleda s tistimi svojimi velikimi, plavimi, žalostnimi, pohotnimi očmi ... to je prava obsedenost, kako me potrebuje ... kako potrebuje moje telo ... veste, zmeraj sem rada pomagala ljudem, pa ne bom njemu, ki mi je najbližji ... to si rečem ... in za trenutek začnem cincati ... in že sva tam. In se zgodi.

KRIŠTOF: Se zgodi.

DOROTEJA: Znova in znova. In je ... prenaporno. Konec. Ne gre več. Zato bežim. Pred njim ... pred sabo ... (*Tišina.*) V bistvu ... sva zmeraj bežala tudi drug pred drugim.

MENZA: Kako to mislite?

DOROTEJA: Midva z možem sva se zmeraj zgrešila. Ko sem se zaljubila vanj, je on že imel ženo. Ko se je ločil, sem imela jaz fanta. Ko sva se poročila, je imel on ljubico ...

MENZA: Najbrž sta zato zdaj treščila na polno ...

DOROTEJA: Ampak tega se ne da preživet!

JAKOB: Niste sami v tem. Noben ne bo preživel tega trka.

DOROTEJA: Vse kar vem je to, da se življenje nikoli ne izide ... Pa lahko še toliko računaš.

KRIŠTOF: Mogoče pa zato obstaja poroka? Da se stvari poenostavijo? Izide ne izide, paše ne paše, pogodba je pogodba!

JAKOB: Spet ta črno bela logika ...

KRIŠTOF: Iščem nek minimalen red v tem večernem kaosu! A mi dovoliš?

MENZA: Jaz se ne bom več poročila. Enkrat je bilo zadosti. Tako sem se odločila. Žal tudi s tabo ne, Krištof Dolenc!

KRIŠTOF: Žal ti je? No vidiš.

MENZA: Kaj vidim?

KRIŠTOF: Obstaja upanje.

MENZA: Sploh pa ti žališ moj točilni pult!

KRIŠTOF: Govorim o čustvih. Sicer pa sem pripravljen investirat v prenovo lokala.

MENZA: A res? Za eno leto?

KRIŠTOF: Govorim o tem ... kaj bo potem.

JAKOB: Po tem ne bo nič več. Te igre bo kmalu konec. To nas uči meteor.

KRIŠTOF: (*Jakobu.*) A se lahko ne mešaš? V tem trenutku? A te lahko prosim? (*Menzi.*) Če se res zgodi ... poudarjam če se ... bo treba vse obnovit.

JAKOB: Menza, on preprosto ne razume dimenzije, v kateri sedi.

MENZA: Jakob ... Ne rečem, mogoče imaš prav ... ampak vseeno ...

(Vstopi Anos Drei.)

ANOS DREI: Dobrodošli. Vsi. Že imate vozne karte?

(Tišina.)

MENZA: Prosim ..?

ANOS DREI: Vozne karte. Če jih imate, sprašujem.

KRIŠTOF: Kakšne vozne karte? *(Doroteji.)* Je vaš mož konduktar?

DOROTEJA: To ni on.

JAKOB: *(Menzi.)* Kdo je tale?

MENZA: Prvič ga vidim.

KRIŠTOF: Ste zamudili vlak, pa ga še zmeraj čakate?

ANOS DREI: Nisem ga zamudil. Nasprotno. Delam na njem.

JAKOB: Aha ... Kot sprevodnik?

ANOS DREI: Lahko bi tako imenovali posel, ki ga trenutno opravljam.

KRIŠTOF: Trenutno?

ANOS DREI: Moja izobrazba je širša. Študiral sem metafiziko finančnih trgov.

JAKOB: To pojasni vse ...

MENZA: Kaj so vas pa naučili? Tako mimogrede, iščem natakara ...

ANOS DREI: Brez zamere, moje ambicije so višje. Zunaj piše, da se ta prostor imenuje
Rajski vrt. Ampak vrta nimate?

KRIŠTOF: Pa res. Kje si našla to ime, Menza?

MENZA: Všeč mi je, a je kaj narobe?

ANOS DREI: Nič ni narobe. Še bolje. Vrt bom ponudil jaz ...

MENZA: O čem govorite?

ANOS DREI: O ponudbi za sodelovanje.

MENZA: Kakšno sodelovanje?

ANOS DREI: Takoj vam razložim. Seveda pa lahko kupite samo vozne karte. Če vas
sodelovanje ne zanima.

MENZA: Čakajte. Čakajte. Tako pa ne bo šlo.

ANOS DREI: Obveščam, da je samo še danes popust ...

MENZA: Čakajte, sem rekla. Moje ime je Marija. Prijatelji me kličejo Menza, ker sem včasih delala v menzi. Servirala sem golaž in vampe. Potem sem se ločila. In preživela. Vzela kredit in investirala. V moj Rajski vrt. Ne pogovarjate se z amaterjem. To je zdaj moj lokal. Majhen, ampak ugleden. Vsak je dobrodošel, če kaj spiže in plača. Samo eno stvar pa težko prenesem. Da bi v njem še kdo drug kaj prodajal. Razen mene! Upam, da to razumete.

ANOS DREI: Draga gospa, dragi potniki, žal še niste v rajskem vrtu. To vsi dobro vemo, a ne. Obstaja pa vlak, ki pelje v tej smeri. Pravzaprav ste že na njem, čeprav tega še ne veste.

KRIŠTOF: Kdaj bomo pa zvedeli?

ANOS DREI: Ko boste kupili vozne karte.

(Tišina.)

KRIŠTOF: A je tale že preživel en trk z meteorjem?

JAKOB: Ne. Preživel je trk metafizike s finančnimi trgi.

ANOS DREI: In zdaj se vračam k moji ponudbi za poslovno sodelovanje. Vi ste lastnica lokala?

MENZA: Ja.

ANOS DREI: Končna destinacija vlaka, na katerem sedite, je jasna. Kar manjka, je začetna. In ko sem prebral ime vašega lokala, sem pomislil, da bi bila idealna. Toliko bolj, ker vrta še nimate.

MENZA: Zakaj ... idealna?

ANOS DREI: Ker že na prvi postaji izveš, kaj te čaka na koncu. Lažje je prodajati karte na enem mestu. Če pa sprejmete ponudbo, vam sploh ni treba kupiti kart. Postanemo partnerji in gremo v oglaševanje.

(Tišina.)

DOROTEJA: Jaz bi dala vse za to, da bi bila na kakšnem vlaku! Pa naj že pelje kamorkoli ...

ANOS DREI: Tako se govori!

DOROTEJA: Ampak vseeno ... Kam pa pelje?

ANOS DREI: To poskušam ves čas pojasnit. Mogoče sem nerazumljiv. Vlak pelje ... tja čez.

MENZA: Tja čez.

ANOS DREI: Da. Vkrncani ste se na vlak v onostranstvo.

(Tišina.)

KRIŠTOF: O čem vi to zdaj?